Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЛИПНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 17, 1981 No. 132. VOL LXXXVIII

Мґр Іван Базарко, президент СКВУ, відвідав УНС і „Свободу"

Джерзі Ситі, Н. Дж. — У вівторок, 14-го липня ц. р., тут відбулася коротка зустріч членів Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу і редакторів „Свободи" та „Українського Тижневика" з новим президентом СКВУ мґром Іваном Базарком, який відвідав Головну Канцелярію і нові приміщення обидвох згаданих редакцій.

Мгр Іван Базарко

Під час короткої розмови, яка велася способом загальної інформації і запитів та відповідей, були порушені різні аспекти запланованої праці СКВУ в майбутньому.

Мгр І. Базарко зокрема підкреслював, що найголовнішими завданнями під теперішню пору, над якими інтенсивно працюватиме Секретаріят СКВУ є скріплення українського потенціялу на поселеннях в країнах вільного світу і допомога Україні, тобто тим силам спротиву, які у дуже невідрадних умовинах ведуть боротьбу за право українського народу за свободу і незалежність.

Крім того редактори „Свободи" поставили президентові І. Базаркові цілий ряд питань, між іншим питання про можливості поновлення переговорів для привернення єдности в Українському Конгресовому Комітеті Америки, на що він дав коротку, але вичерпну відповідь, висловлюючи при тому також свої власні думки про цю важливу справу.

МОСКВА ЗАБОРОНЯЄ ВИВЕЗТИ ТІЛО НЕБІЖКИ

Москва, — В Москві відбувся похорон, який став символом співпраці жидів і всіх інших народів поневолених в СССР в боротьбі за національні і людські права а одночасно ілюстрацією совєтської нелюдяности й безглуздого поступування.

Хоронено дружину Александра Лернера, відомого науковця й спеціяліста в кібернетеці, який уже понад 10 років старається зі своєю родиною виїхати до Ізраїля. Дружина д-ра Лернера так і померла, не дочекавшись виїзду до обітованої землі, а на вимогу її чоловіка дозволити вивезти тіло до Ізраїля, совєтська влада відповіла негативно.

Похорон дружини Лернера став черговою демонстрацією дисидентів, а зокрема оборонців людських прав в СССР. Ще довго перед прибуттям тіла на цвинтарі зібралися невеличкі групи людей, які, незважаючи на присутність міліціонерів і співробітників КҐБ хотіли взяти участь в похороні. Перед входом на цвинтар міліція контролювала й перевіряла людей та декого завернула. Промовці підкреслювали у своїх виступах два моменти: заборони жидам виїздити до Ізраїля та інші переслідування, а також солідарність усіх противників політики СССР у їхній боротьбі. Випадки офіційного антисемізму стають такі часті в СССР, що вже приходиться ствердити певну систематичність. Органи совєтської влади не лише виступають на кожному кроці проти жидів індивідуально та проти їхньої релігії і культури, але совєтська преса, а навіть наукові органи й книжки намагаються ширити антисемітські настрої, а низові партійні чинники організовують антижидівські виступи й закликують населення до участи в них.

Дочці Лернерів, яка виїхала ще 1973 року зі своїм чоловіком і дитиною до Ізраїля, дозволено приїхати на похорон. Тіло покійної приміщено в металевій труні, щоб могти в потребі його ексгумувати та перевезти до Ізраїля. Одначе полковник КҐБ Константин Зотов, який веде справу виїзду д-ра Лернера до Їзраїля та який йому дотепер постійно відмовляє права на виїзд на його запит, чи влада дозволить вивезти тіло померщої до Ізраїля, заявив, що ні. Лернерові влада не дає дозволу на виїзд, мотивуючи, що це булопротилежне до державних інтересів".

Американська релігійна делеґація відвідала КНР

Пекін, КНР. — Після шестиденного перебування в Пекіні, американська делегація, зложена з представників різних віроісповідань, подала до публічного відома свої спостереження й початкові заключення. Керівником тієї делеґації був рабин Артур Шнайєр, а в її склад входили: езуїт о. Доналд Кемпіон, методист Дейвид Рандолфі і о. Гейз Раквелл, епископальний настоятель в Ню Йорку.

Члени делегації ствердили, що в останньому часі китайська влада відкрила цілий ряд різних святинь і церков усяких віровизнань та відкриває далі. В процесі відкривання й організації є духовні семінарії католиків, протестантів, мусулман, будистів. Державні друкарні друкують релігійні книжки, в тому 106,000 нових видань Корану й 385,000 примірників біблій протестантського віровизнання. Католики ввезли значне число своїх видань так, що браку релігійних видань, ані богослужебних книг не відчувається. Крім цієї делеґації в Китаю перебувають різні делеґації поодиноких віровизнань, які на місці ладнають справи активізації релігійної обслуги й релігійного життя своїх вірних.

Китайська комуністична влада заявила, що свобідне релігійне життя причиниться до піднесення задоволення значної частини населення, а тим самим до збільшення їхньої активности в розбудові Китаю. Нова релігійна політика Китаю є повним запереченням тієї, яка обов'язувала до 1976 року і тепер вона є в стадії свого остаточного розвитку. Влада ані партія в ніякому разі не будуть втручатися в релігійне життя, але вимагатимуть лояльности релігійних громад і їхньої співпраці для добра країнi для зміцнення китайської держави. Документ виданий у цій справі так формулює той новий стан: „Необхідним є продовжувати застосовувати без обмежень політику свободи релігійних вірувань. Одначе віруючі не можуть вести пропаґанди проти марксизму-ленінізму й думки Мао Зедонга, або своєю релігійною активністю заперечувати державну політику і навчання в школах."

Особливу увагу присвячує державна влада й партія справам ісламської релігії. Намаганням їхнім є, щоб китайський іслям став сильним елементом світового ісламу, а якщо можливе то і його головним осередком у світі. Тому представники ісламських віруючих увійшов в склад президії китайського парляменту.

РАДА ДИРЕКТОРІВ УІА ВІДБУЛА НАРАДИ

Ню Йорк, Н. Й. (Л. В-а). — Нова фаза діяльности, щоб пожвавити працю Українського Інституту Америки, поставити її на нові рейки за допомогою діячів-ініціяторів УІА і молодших ентузіястів, які щойно недавно ввійшли в керівний склад УІА, виявляється теж у той спосіб, що засідання ради Директорів тепер відбуваються частіше і з певною кількістю запрошених одиниць із української громади з-поза офіційних чинників УІА для обговорення поточних справ Інституту і підсумків пророблених завдань, які були визначені попередніми зборами.

Таке чергове засідання Ради Директорів відбулося в суботу, 19-го червня, у присутності 17 осіб у приміщеннях Інституту. Головував на зборах директор Теодор Джус, ділову частину вів його заступник інж. Волтер Назаревич, який теж представив нових осіб на засіданн .

На порядку денному стояли, серед іншого, звіти: секретаря, скарбника, голів різних комісій; ухвалення нових членів; перегляд діяльности самої Ради Директорів, вгляд в цілі й напрямні Інституту; перегляд податкової ситуації; справа „Приятелів УІА" та подібне. Секретарював на зборах д-р Юрій Савицький.

Члени Управи й голови комісій, які мали звітувати, прийшли на засідання з дотичним матеріялом і документацією їхньої діяльности. Звіт з попередніх зборів, які відбулися місяць перед тим, прочитав секретар, і після чималих додатків та уточнень, протокол було прийнято. Уваги до Протоколу пропонували: Йосип Лисогір, який запитав, чи леґальні видатки на боротьбу за звільнення від міського податку перебрали на себе „Приятелі Інституту," чи має їх покривати загальна каса; та інж. Остап Балабан. Т. Джус і В. Назаревич вияснили, що видатки лежать на всьому УІА.

Звіти фінансовий, короткий і ясний, з виразним покликом, що треба поповнити касу, не викликав ні в кого ніяких питань, але додатки давали Володимир Баранецький, проф. Іван Самійленко, Зенон Баб'юк, Й. Лисогір і д-р Ю. Савицький, після чого звіт прийнято.

Звітування комісій розпочав д-р Ростислав Сочинський підсумком діяльности Комісії громадських зв'язків, яку він очолює і яка в останньому часі проробила чималу працю, популяризуючи справи УІА і вияснюючи позитиви діяльности Інституту тим, хто про неї з якихось причин не знав. У звіті підкреслено було конструктивну допомогу від щоденника „Свободи" і „Українського Тижневика", які містили статті і дописи про УІА якраз перед цим засіданням, згідно з обіцянкою головного редактора „Свободи" Зенона Снилика „підтримувати УІА, як загальноукраїнське надбання всіх українських поселенців у ЗСА", і не дати його на поталу деструктивним елементам у громаді.

Праця цієї комісії йшла також по лінії приєднування нових членів, які вплатили б членський даток в сумі 1,000 дол., що дає дотепер добрі результати. Кілька осіб з західніх стейтів виявили бажання стати членами, і їх число росте постійно.

До звіту д-ра Р. Сочинського мали дещо свого додати члени Ради Директорів, зокрема інж. Андрій Пащук, голова Програмової комісії, який також звітував за пророблену працю його ресорту. Ним впляновано низку проєктів, які є в стані здійснювання, у тому були розмови з УНІГУ, які вів адвокат Віктор Рудь. Поміж цими двома установами мали б бути нав'язані певні зв'язки, які давали б обом сторонам користи. Рішення в цій справі западе незабаром.

Навколо справи звільнення від реальностевого міського податку, який тяжить

(Закінчення на стор. 3)

В Чікаґо плянують спільний Союзовий День.

Чікаґо, Ілл. — Окружна Рада Братського Союзу і Окружний Комітет Відділів УНСоюзу спільно влаштовують Союзовий День на Українському селі в Равнд Лейку в неділю, 16-го серпня ц.р., із гаслом: „Об'єднаними силами до спільної мети!"

У програмі заплянoвано на 10-ту годину ранку Богослужения і соборний молебень. Опісля відбудеться спільний обід з участю представників Головних Урядів УБС і УНС, доповідь Омеляна Плешкевича, президента Світової Кооперативної Ради, на тему: „Українські Союзи на службі української людини".

Заплянoвано також зустріч українських союзових сеньйорів із інж. Степаном Куропасем і Катериною Баран. Д-р Р. Гарасимів і інж. Р. Бараник з'ясують проєкт дому сеньйорів у Чікаґо.

Будуть також мистецька програма, спортові змагання, музика і танці.

Перевидано „Велику Гру" Юрія Старосольського

Балтимор, Мд. — Після 33-ох років, з ініціятиви „Перших Стеж" і при співпраці „Лісових Чортів", видано другий наклад книжки „Велика Гра" начального пластуна Юрія Старосольського, в основу якої входять ґутірки про ідею і методи пластування.

Після першої появи цієї книжки в 1948 році писав Є Ю. Пеленський, що це „найгарніша пластова книжка з усіх , що досі появилися". Пл. сен. Ольга Кузьмович потвердила це в 1959 році, називаючи її „Пластовою Євангелією".

Книжка вийшла тиражем 2,000 примірників, а до її появи причинились численні громадяни щедрими пожертвами. Книжку розповсюджують пластові станиці; можна її теж замовити, пищучи на адресу: M.B. Koropeckyj, 1604 Forest Park Ave., Baltimore, Md. 21207. Ціна книжки — 3.50 дол.

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ відплив з порту в Балтімор польський торговельний корабель „Костюшко" наладований 100 тисячами п'ятьфунтових мішечків з мукою, що її подарували для голодуючого населення в Польщі різні організації через Католицьку Акцію, якою займалися дві дієцезії — філядельфійська на чолі з кардиналом Джаном Кролем і нюйоркська, яку очолює кардинал Теренс Кук. Понад 25 відсотків муки подарувала відома в Америці компанія „Пілсбері", а решту закуплено за пожертви громадян, які напливають до католицьких харитативних організацій. Речник нюйоркської дієцезії єпископ Едвін Бродерік заявив, що в Польщі панує голод і тому пожертва компанії „Пілсбері" зокрема цінна під теперішню пору. З апелем про допомогу до американського народу звернувся не тільки уряд Польщі, але в першу чергу римо-католицький єпископат, який перейняв на себе посередництво між Польщею і католицькими організаціями в ЗСА.

З'ЇЗД КОМУНІСТІВ В ПОЛЬЩІ КОМПЛІКУЄТЬСЯ

Варшава, Польща.— Дев'ятий надзвичайний з'їзд польських комуністів — Польської Об'єднаної Робітничої Партії — застряг був на одній з перших точок програми. Одним з перших завдань того з'їзду було обрати генерального секретаря партії. На початку здавалося, що кандидатура Станіслава Кані, дотеперішнього ґенерального секретаря, є безконкуренційною, одначе після внесення процедуральних змін вислід виборів генерального секретаря перестав бути таким певним.

За кулісами відбулася завзята боротьба, бо Москва воліла б іншого генерального секретаря і з цією ціллю вже раніше висловила своє недовіря до Кані, а також прем'єра генерала Войцеха Ярузельського. В'єслав Бек, публічний речник з'їзду так зясував процедуральну проблему: є три методи вибрання генерального секретаря. Одною є традиційна метода, що генерального секретаря обирає ЦК партії, який обирають перед тим делегати. Цю методу категорично відкинено в користь безпосереднього загального вибрання всіми голосами. Друга метода, що його обирають з помежи кандидатур висунених учасниками з'їзду. І третя метода, яку остаточно рішено, залишає номінацію кандидата, чи кандидатів на генерального секретаря за новообраним ЦК, а остаточно вибирають його всі учасники з'їзду загальним і тайним голосуванням. Так само тайним голосуванням буде обраний склад ЦК і інших керівних партійних органів. Цим рішенням змінено попередню настанову, що генеральний секретар є обираний перший і зараз на початку з'їзду.

Захитані шанси Кані ще далі ослабив лист колишнього генерального секретаря, Владислава Гомулки, якого осунено 1970 року у висліді кровавих розправ поліції і війська та зорганізованих партією банд хуліганів з робітниками в Ґданьску та деяких інших місцевостях. Лист Ґомулки заадресований до Політбюра і з датою 1-го липня ц. р., як він подає на початку, мав за ціль „сказати й вияснити всю правду". Ґомулка далі інформує, що Каня , якому в часі ґданьських подій підлягала вся служба безпеки, брав участь у винесенні та підтримуванні рішення вжити силу проти робітників. Наслідком того загинуло 45 робітників корабельних варстатів у Ґданьску. Загально думають, що лист написаний і поширюваний промосковськими елементами з метою скомпромітувати Каню.

Консервативна, промосковська група очолена Тадеушом Ґрабським, членом Політбюра, який є головним конкурентом Кані на пост генерального секретаря. На підставі звіту партійної комісії, яку очолював Ґрабські, пленум викинув з партії попереднього генерального секретаря Едварда Ґерека та ряд його найближчих співробітників. Крім тих двох кандидатів на пост генерального секретаря є ще й інші, а між ними Стефан Ольшевскі, поміркований консерватист, і Мєчислав Раковскі, ліберал.

До ЦК, який складатиметься з 200 членів, є 300 кандидатів. Членів ЦК обиратимуть поіменно й обраний мусить мати принаймні 50 відсотків плюс один голос.

Керівник совєтської делеґації Віктор Ґрішин, член Політбюро, мав відносно поміркувану привітальну промову, з якої змісту було ясно, що в існуючих умовах Москва не в стані протиставитися демократизаційним процесам в Польщі.

У світі

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ЛЕТУНСЬКІ АТАКИ на південний Ливан викликали сирійську реакцію. Сирійські війська в силі понад 20,000 людей окупують Ливан з метою зберегти лад і спокій. Одначе цих своїх завдань сирійське командування не в силі виконати й тому серед населення Ливану щораз голосніші вимоги, щоб сирійці опустили країну. Намагаючись виявити свою добру волю, сирійське командування вислало напроти ізраїльським літакам свою ескадру, не зважаючи на те, що дотепер повітряні поєдинки завжди кінчилися невдачею для сирійців. І цим разом ізраїльтяни збили перший сирійський літак, а решту відігнали. Фактові тому міжнародні політичні кола надають багато політичного значення. Зудар літаків відбувся після закінчення совєтсько-сирійських маневрів і сухопутніх операцій совєтської морської піхоти на території Сирії. Таким чином, аґресивність є прямим визовом Совєтського Союзу. Тепер очікують, яка буде реакція Москви.

З НАКАЗУ військової хунти, яка тепер кермує Арґентиною, арґентинська поліція арештувала й примістила в домашньому арешті адмірала Емілія Массеру. Адмірал Массера був раніше також членом хунти, але відійшов з приводу розходжень у поглядах на ситуацію в Арґентині та на засоби, які слід ужити на покращання положення. Адмірал Массера, як подає преса, є правих поглядів і пропонує радикальніші заходи для виходу з кризи, яка триває в Арґентині вже багато років. Він, з одного боку, вимагає твердішої руки в поборюванні внутрішніх неполадків, а з другого — пропонує далекойдучі економічні й соціяльні зміни з метою задоволити потреби убогішого населення. Він публічно вимагає виборів президента і заявив, що коли такі вибори будуть розписані, він кадидуватиме. Так само він публічно не лише критикує правлячу хунту, але й пророкує їй недалекий упадок з огляду на те, що вона не опановує ситуації й не дає собі ради з клопотами. В деяких випадках поодинокі органи преси підтримали його твердження, й тому правляча хунта застосувала протизаходи.

В ІРАНІ почалася десятиденна передвиборча кампанія перед виборами президента, який має зайняти місце усуненого Бані-Садра. Головний кандидат на президента теперішній прем'єр Мохаммед Алі Раджай в своїй виборчій кампанії підкреслює, що він має повне довір'я аятолли Хомейні. Своєї програми він не видвигає, як кажуть кореспонденти, тому, щоб не роз'ятрювати почувань населення, що терпить постійний брак не лише численних виробів щоденної потреби, але також харчів. Інші три кандидати, яких також затвердили ісламські чинники, практично ніякої передвиборчої акції не ведуть, а тільки їхні імена з пропозицією голосувати за ними розліплені по місті. Зате прихильники скиненого президента Бані-Садра проявляють активну діяльність. Як повідомляють з Теграну, там появляються не лише листівки й заклики прихильників Бані-Садра, але вони почали видавати свої періодики. В тих друках Бані-Садр заповідає, що незабаром він повернеться на пост президента й у зв'язку з тим настануть великі зміни та загальне поліпшення.

СІЧКИ — РОДИНА РОКУ

Родина Січків. Стоять (зліва): Володимир Січко, Оксана Січко, Василь Січко; сидять Стефанія Петраш-Січко і Петро Січко.

В Україні є чимало людей і цілих родин, гідних особливої уваги, пошани й подиву. Та навіть з-поміж них виділяється мужня родина Січків з міста Долини, Івано-Франківської области. Протягом двох останніх років троє чоловіків з цієї родини стали на прю з державною сваволею й опинилися за ґратами. Життя двох жінок, що залишилися вдома, сповнене напруженим очікуванням нової біди.

Розповідь Стефанії Петраш-Січко про свою родину — це не лише життєпис кількох мужніх українських патріотів, це — життєпис самого уярмленого українського народу. Ось уривки з її звернення до громадськости світу: „Я — мати трьох дітей: двох синів, Василя і Володимира, віком 24 і 20 років, та дочки Оксани 17 років.

Діти мої — це та єдина, благодатна нагорода безталанного нашого життя з мужем Петром Січком, нині позбавленим волі за правозахисну діяльність та приналежність до Української групи сприяння виконанню Гельсінкських угод разом із сином Василем.

Тепер на голови моїх дітей впала страшна кара. Чи в силі хто цьому запобігти та відвернути караючу руку? В розпачі я звертаюся зі своєю розповіддю-мольбою до всіх, хто в змозі мене почути і допомогти.

Обоє ми з Петром Січко — колишні політв'язні сталінських концтаборів. Мене було засуджено в 1947 році до 10 років, а Петра Січка в 1947 році до страти з подальшою заміною на 25 років, а згодом зі скороченням терміну до 10 років. Що ж ми вчинили, за що така кара? Нашою провиною було родитися на Українських Західніх Землях, що належали Польській Речі Посполитій.

Наша доля — це частка долі беззахисних нащадків, що у часі великих імперіялістичних зрушень і боротьби на її території волею-неволею стають в обороні людських прав, органічно пов'язаних з національно-суверенними правами споконвіку уярмленої Вітчизни.

З Божої ласки ми з П. Січко залишилися живими, перебули страшне лихоліття диктату, масового терору, спрямованого на фізичне й духовне винародовлення людей нашої землі. І в неволі побралися. А в 1958 році з далекого Колимського краю з немовлям Василем та з надією на добро і щастя повернулися на рідну землю в місто Долину Івано-Франківської области будувати нове життя.

Жили злагодженим подружнім життям, працювали над силу і разом училися й ростили дітей. Ми не переставали вірити в перемогу добра, хоч за бідою і злиднями понад 15 літ світу Божого не бачили.

Так тривало до 1977 року, до дня виключення сина Василя Січка з другого курсу факультету журналістики Київського університету. Коли Василь вступив до університету в 1975 році, та його батькові П. Січкові було запропоновано потаємну співпрацю з органами КҐБ. На його відмову пригрозили: „Не довго твій син буде вчитися в університеті!" Так і сталося...

Тоді батько і син включилися в благородну, відкриту і льояльну правозахисну діяльність Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, платонічним членом якої рахую себе і я.

В липні 1979 року їх було заарештовано, а в грудні засуджено закритим судом строком на три роки кожного.

Через рік заарештували й другого сина — Володимира за те, що не хотів зректися батька й старшого брата, а подібно до нього зрікся радянського громадянства. 9 січня 1981 року його теж прирекли на три роки неволі".

Доля родини Січків — це жива рана в загальній трагедії нашого народу. Тому Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців уважає за наш обов'язок і честь проголосити родину Січків Родиною Року та закликає всіх чесних людей стати на їхній захист.

Секретаріят СКВУ

СУДДЯ Сандра Дей О'Коннор із Арізони, номінат на члена Найвищого Суду, прибула до Білого Дому на ввічливостеві відвідини. Вона зустрінулася і нараджувалася з генеральним прокуратором Вілліямом Френч Смитом і з дорадниками (зв'язковими з Конгресом) президента Роналда Реґена, та обговорила пляни дій під час конфірмаційного процесу. Крім того, вона відвідала Департамент юстиції, де обговорювала різні питання, а між ними — особи, з якими вона мусить зустрінутися під час її перебування у Вашінґтоні. Під час цієї чотирьохгодинної наради, перед Білим Домом проти її призначення демонстрували антиабортні групи, не зважаючи на те, що О'Коннор заявила, що вона є проти абортів.

СЛАВНОЗВІСНУ Юнайтед Пресс Інтернешенел, друге по величині пресове аґентство в Америці, бажає купити лондонський Ройтерс, британська аґенція новин. Ю-Пі-Ай протягом останньої декади втрачала гроші і її власник Е. Б. Скріппс хоче її продати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00, UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пригадка й осторога

Зовсім несподівано в Англії вибухли вуличні заворушення, які швидко набрали широких, драстичних розмірів і форм. Почалося в Ліверпулі й у Лондоні, а відтак поширилося на понад 30 інших міст. Виникнення цих заворушень, їхній гострий характер, болючі й небезпечні наслідки привернули до себе загальну увагу й змусили уряд приступити негайно до масивних на велику скалю заходів, а дослідників і аналітиків політичних процесів, пресу та інші засоби масової інформації до вивчення підґрунтя і причин цих вибухів.

Перші інформації про заворушення подавали, що їх спричинниками і виконавцями були чорні й азіятські імігранти, а тлом і підґрунтям — економічні недомагання, безробіття, несправедливий розподіл дібр тощо. Одначе відразу після цих інформацій надійшли дальші, які з одного боку доповнили попередні, а також у неодному дещо заперечили, і назагал представили ситуацію в іншому світлі. Насамперед стало очевидним, що не тільки іміґранти, але й англійська молодь взяла в заворушеннях масову участь. А відтак ще докладніший вгляд у справу, опити арештованих у заворушеннях, дослідження їхніх життєвих умов виявили, що економічна причина мала місце, але вона не була єдина. Серед учасників вуличних виступів, нападів на крамниці, підпалів взяла також участь шкільна молодь, діти тих, що належать до англійської середньої, кляси.

Ці дані звернули увагу на два аспекти: відчуження молодого покоління не лише від провідних партій, діячів, але й від існуючої англійської системи, і суспільна неактивність цієї молоді. Молоде покоління — переважно робітниче — не пов'язане з системою і не вірить у вартості її починаючи від економічних умов, а кінчаючи на духово-культурному житті. Тому ця молодь при першій нагоді виступає проти них активно,готова валити і добро і зло.

Англійський уряд консерватистів, згідно з англійською традицією праґматизму, відразу взявся усувати ці недоліки. Прем'єр уряду Марґарет Тачер заповіла, що держава виготовить незабаром пляни й асиґнує фонди на охоплення всієї післяшкільної молоді працею або професійним вишколом на державний кошт. З другого боку будуть видані закони й норми, які допоможуть поліції боротися з ворохобниками, а судам — полегшать судити винних.

Немає сумніву що ці позитивні заходи матимуть позитивні наслідки. Одначе, — як це наголошують політичні аналітики, — економічними й судовими мірами не можна змінити чи усунути загально-суспільні недоліки чи відставання. Діло в тому, що молодь Англії відірвана від суспільно-політичних явищ, не співдіє в них, не живе духовокультурними процесами. Молодь, як і значна частина інших громадян, живуть у своєму окремому світі. І тут ми доходимо до основного недоліку.

Який вихід з того? Про вихід з цієї ситуації говорять і пишуть, але не витягають з того конкретних висновків. Ми живемо в добі масовізму. Це не тільки наслідок комуністичної чи іншої аґітації, яка намагається використати загальні настрої для своїх цілей. Це наслідок також зросту й визріння людини. Масова людина сьогодні, завдяки пресі, радіо, телевізії, завдяки більшій кількості часу на дозвілля на розвагу, для читання, відвідування театру, музею, бібліотеки, має свої вироблені погляди й оцінки. І її відчуження, зокрема відчуження молоді, полягає в тому, що цих своїх думок і оцінок вона не може застосувати чи сконфронтувати з життям; не може представити їх суспільству, своєму оточенню, а головне — керівним державним і провідним суспільним чинникам. Через це витворюється почуття повної відірваности від існуючої дійсности і повне відчуження.

Іншого виходу немає — треба творити масові форми для діяльности й самодіяльности молоді та притягати її до суспільних і культурних процесів. Про це говорить від років причасна демократія — participatory democracy.

Це стосується не лише Англії, але більшости країн у світі. Події в Англії є пригадкою й осторогою, що подібне або ще гірше може статися в інших вільних країнах. Ми пам'ятаємо про мільйонові вуличні виступи французьких робітників і французької молоді в 1968 році. І тільки неймовірний такт, витримка та відчуття історичного моменту й відповідальности Шарля де Ґолля врятували тодішню французьку ситуацію. В Англії не було мільйонів на вулицях Лондону, як це було в 1968 році в Парижі, але могло бути!

І тому включення людської маси в суспільні рухи і процеси є життєвою конечністю, без виконання якої ми можемо опинитися в обличчі вибухів, подібних до тих, які переходять сьогодні Англія.

Володимир Душник

ЗРІСТ АНТИАМЕРИКАНІЗМУ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Від трьох десятиріч, себто від стабілізації Західньої Европи, Західня Німеччина була одним із найбільш льояльних американських союзників. Але з економічною розбудовою і зростом Західньої Німеччини почався також зріст антиамериканських почувань та навіть нехіть і ненависть до всього, що походить з Америки.

Недавно один американський журналіст зробив дуже цікавий перегляд і аналізу цього антиамериканізму в різних секторах західньонімецького суспільства. Наприклад, він цитує добре знаний німецький журнал, у якому крайова німецька асоціяція ресторанів оголошувала, що „все, що продають або уживають у наших ресторанах, не є продуктом з Америки". Все підприємство — нахваляються в оголошенні — є німецьке, під німецьким управлінням, з німецькими доставцями та німецькими робітниками.

Але цей „суто німецький ресторан" був, — як пише кореспондент, — одним із ресторанів „МекДоналд". Серед інших обставин цього роду оголошення було б виявом здорового німецького гумору, якщо б це не було висказане під тепершню пору, коли все, що американське, сприймається з презирством, підозрінням і під знаком запиту.

Недавно, під час протестантського конґресу в Гамбурзі, в якому взяло участь понад 100,000 молоді, під час протестного маршу несено протиамериканські плякати з різними карикатурними зображеннями Америки, яку представлено, як темну силу, що викликає страх серед европейських народів. Теж на обгортці відомого журналу „Штерн" появилися зфотографовані американські атомові ракети, які пробивають голуба — „символ миру". Молодечий відділ Соціял-Демократичної партії критикує провід партії за його дозвіл на „американізацію" партійної структури.

І навіть у такій ліберальній газеті, як „Зюддойче Цайтунґ" написано, що „антиамериканізм" став зненавидженою, модою, яка поширює ароґанцію, самоопрaвдання і стає носієм т. зв. „мирового руху" та загального европейського страху перед війною".

Деякі німецькі провідники, заалярмовані цим ходом подій у Німеччині, підказують, що цей загальний напрям політичного думання у Західній Німеччині можна б припинити, якщо б президент Реґен показався більш „сприємливим" для країн третього світу, почав лаяти Південну Африку, знизив відсоткову стопу від позик та почав „приятелювати" з Брежнєвим.

Деякі з німецьких соціологів проповідують потребу боротьби проти американської цивілізації та думають, що вихід з цього є в „европеїзації" Совєтського Союзу, який став би партнером Західньої Европи (!).

Між німецькими політиками-філософами є також певна група, яка пропаґує невтральний політичний напрям німецької закордонної політики, себто посередню дорогу між ЗСА і СССР. Ця група твердить, що з огляду на той факт, що Америка програла у В'єтнамі, Вашінґтон також втратив права на „моральне провідництво" у світі.

Крім того існує загальне переконання, що Америка хоче втягнути Західню Німеччину та всю Західню Европу у війну проти СССР. Пригадують натиск Америки на Бонн в справі прийняття протисовєтських санкцій після совєтської інвазії Афганістану. А сьогодні заіснував спротив проти намагання президента Реґена впровадити змодернізовані американські ракети для рівноваги зі совєтськими ракетами в Европі, які є наставлені проти всіх більших осередків Західньої Европи.

В загальному в Західній Німеччині далі поширюється думка, що Америка плянує війну проти СССР тільки в Західній чи Східній Европі, а не в Америці.

Американські дипломати в Бонні тривають у переконанні, що німецьку кризу в справі американських атомових ракет розв'язати можуть тільки самі німці. Серед останніх не бракує також і тверезих голосів, які не поділяють цього загального антиамериканського напряму німецького суспільства. Вони перестерігають, що,якщо цей антиамериканізм буде далі продовжуватися і зростати на силі, це може повернути Америку до давнього політичного ізоляційного становища, мовляв, якщо „німці та назагал европейці не дбають про свою оборону, то чому ми, американці, повинні цим турбуватися?"

Цього роду отверезуючу філософію проповідують реально-думаючі німецькі провідника. Згадувана вже німецька газета „Зюддойче Цайтунґ" правильно пише, що цей антиамериканізм в Німеччині й інших европейських країнах може довести до того, що, коли прийде потреба „спасати когось в Европі", американці можуть відмовитися від цього відповідального обов'язку. Европа ніколи, однак, не повинна цього забути, що ніхто інший, а саме Америка, в часі Першої і Другої світових війн врятувала Европу.

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Іспит вмілости

„Пусти мене, мамо, до табору,
До сонця, до волі, до простору..."

Так співали колись молоденькі дівчатка, готували наплечники, коци, лямпки та їдунки на пластовий табір на Соколі.

Омріяний, незабутній табір, закутаний ранньою мрякою, димом соснових гілок, срібною марлею роси...

В таборі не було шатер, були „курені", дерев'яні колиби, і там, на причах, на звичайній соломі, наче оті сардинки, клалися молоденькі дівчатка, постеливши сяк-так простирадло і маленький, мов вузлик, „яськ".

Мішків до спання тоді ще ніхто не знав.

Були це часи військової командної дисципліни, де їжа мусіла смакувати, „ліжко" було вигідне, де годинник вимірював час, не той, що висить на стіні, але той маленький годинник, що тикав у наших серцях.

Не було тоді нарікань, не було скарг, батьки не їхали у відвідини з повними автами курятини, а пошта ходила вряди-годи і приносила вістки — не пачунки.

Чотири тижні такої вояцької дисципліни робили з дівчаток — дівчат, готових копати гору під широку спортову площу, готових купатись в студеній воді Лімниці, стояти в сутінках ночі на страшній варті, затискати малий ремінець щораз то більше й більше, і готових іти на баґнети, якби заявилась потреба.

Нашими незабутніми генералами були: Ганка, якої ніхто не боявся, та всі її дуже любили; Мошко, перед якою тремтіли, і Цьопа, яку всі боялися і обожали прямо. Була ще лікарка Ксеня Янович, постійно в шпиталику безробітна, бо не було „пойзон айві", не було якоїсь алерґії, ніхто не переїдався морозивом, не обстуджував горла „содою", не різав пальців; хворих тоді не було, а маркірантів наганяли додому.

Ми висихали на хортів, бо їжа була скупенька, зате наливалися щирим, дружнім братерством, патріотизмом, працею, наукою і мріями.

Під кінець табору на Соколі були іспити для першої Пластової проби (для тих найменших).

Був це гарячий час, сповнений хвилюванням, непевністю і страхом.

Історія, географія, картографія, вірші, пісні та стрибки йшли мені легко, мов „по маслі". З куховарством була заковика, бо тієї кунштовної штуки в таборі зовсім не вчили, треба було самій знати підставові кулінарні секрети і здавати це вміння в приявності цілої комісії. Прийшла черга й на мене. Мистецтво кулінарної штуки — справа не проста. Тут не поможе фантазія, ні Соломонові викрути, тут треба поставити ясно: що, скільки, куди, коли і як.

Худеньке кирпатеньке дівчатко сіло на сосновий пеньок, а три пари очей вп'ялило в нього свої вістря.

— Іванка, скільки потрібно кави, щоб зготовити сніданок для чотирьох осіб? (Порошкованої кави в ті часи ще не було).

На моєму чолі з'явилися нагло маленькі нервові морщини, в голові шуміла порожнеча.

Я шукала в уяві мами, її запопадливих рук при паренні ранньої кави, чекала якогось підшепту, якогось чуда.

Було тихо і тільки допитливі очі інструкторок вбивали в мене свої леза.

Врешті хтось милосердний показав мені за плечима комісії — чотири пальці.

— Для чотирьох осіб треба чотири кілограми кави, відповіла я майже тріюмфально.

Як же сміялися з мене члени комісії, — та жартів тоді не було. Я провалилася з куховарства, здавала цей іспит додатково.

Сьогодні на Пластовому таборі вже не я, а мої підростаючі внуки і внуки колишніх подруг.

Бігають оті діти в куценьких шортиках і купальниках, а не як ми в „алібабах", купаються у басейні, де вода тепла, мов гріта, сплять у мішках, а не на твердій соломі, а кухня працює напевно повною парою.

Воно не пошкодить зовсім, як затиснуть свої ремінці на одну дірку ближче, зате, дав би Бог, щоб налились щирим братерством, пошаною рідної мови, спортовим духом і мріями, які так дуже потрібні сучасним дорослим дітям.

З куховарством буде вже легко, бо кава тепер готова і семилітня дитина вміє цю штуку зробити.

Треба ще тільки отих прецизних годинників, щоб тикали в молодечих серцях, яким обов'язковости треба, дисципліни, порядку, респекту для старших, свідомости свого коріння — і пісні на юнацьких устах—

„Пусти мене, мамо, до табору,
До сонця, до волі, до простору..."

АМЕРИКАНЦІ, що вибираються в далеку дорогу на відпочинок, побачать, як „скоротився" світ. Сьогодні можна полетіти літаком до Европи за три і пів години, у порівнянні з 13 годинами в 1950 році та 17 і пів годинами у 1947 році. Понад вісім мільйонів американців вибираються поза кордони ЗСА, що становить на 1,093 відсотків більше як в 1950 році. Приблизно 7,7 мільйона чужинців відвідає ЗСА, тобто на 3,084 відсотків більше як в 1950 році. Навіть для тих, що залишаються дома, існує можливість осягнути „світ" — позаокеанські телефонні розмови зросли з 900,000 до 191 мільйона за 30 років.

І. М. Новосівський

РУМУНСЬКІ ПЕРЕКРУЧЕННЯ ІСТОРІЇ

У румунському місячнику „Cuvântul Românesc" за лютий 1981 року, Гамілтон, Канада, у рубриці „Історична хроніка" надруковано коротку статтю автора, який скрився під криптонімом „Н.Л.", у якій він старається доказати „ наявність румунів-волохів у просторах сучасної Буковини й Басарабії від непам'ятних часів". Він твердить, що на протязі сторіч у Басарабії і на Буковині жили компактними масами волоські племена, які поширювали свої володіння аж поза Буг. Цитуючи фальшиво „Повість временних літ", автор робить нове „відкриття", що „волохи проживали вздовж Дністра й по Дунай". Було їх множество, вони простиралися аж до моря, а їх городи остали до наших днів". Тут автор „перестарався" — присвоюючи для волохів розповідь згаданого літопису про слов'янське плем'я тиверців, яке стало субстратом і злилося в українському народі. Насправді цей літопис говорить таке: „...уличі, тиверці жили по Дністру і простиралися до Дунаю. Була їх силасиленна, жили вони передше по Дністру до самого моря і збереглися їх городи й дотепер". („Повесть временных лет", том I-II, Изд. АН СССР Москва-Ленинград, 1950 - Лаврентіївський список — том I, стор. 210). В Іпатієвському літописі про територію цих племен внесено додаток, що ці племена знаходилися „по Дністру і Бугу". (Там само, том II, стор. 226).

„Повість временних літ" на іншому місці згадує про волохів, але вміщує їх у Семигороді або на південь від Дунаю, в Ілірії. Там читаємо: „Через довгий час сиділи слов'яни по Дунаю там, де тепер Земля угорська й Болгарська... Коли волохи напали на дунайських слов'ян і поселилися посеред них та їх пригноблювали, то ті племена перейшли й осіли на Вислі й прозвалися ляхами". (Там само, том I, стор. 11, 207).

Автор „Історичної хроніки" наводить ще один доказ про наявність волохів у просторах між Карпатами й Дунаєм. За візантійським істориком Нікетас Хоніятесом він переказує випадок втечі в 1164 році претендента на візантійський трон Андроніка Комнена, який хотів дістатися на двір Галицького князя. В дорозі його мали б перехопити волоські охотники та вернули його назад у Візантію. Із цього епізоду автор робить висновок, що в пізнішій Молдові в X-XI сторіччях волоське населення жило „на кордонах з Галичиною", отже на Буковині і Басарабії (Cuvântul Românesc", Februarie, 1981, pag. 19).

Але пригляньмося до тогочасної політичної констеляції у цих просторах. Це час князювання на галицькому троні Ярослава Осмомисла (1153-1187). У той час ці наддунайські простори по Дунай були під володінням Галицько-Волинського князівства. Автор героїчного епосу „Слово про Ігорів похід" називає Ярослава Осмомисла могутнім володарем, який „підпер угорські гори своїми залізними полками, заступивши королю (угорському) дорогу, зачинивши Дунаю (залізні) ворота, рядячи суди по Дунаю". — Отже, переловлення Андроніка волоськими мисливцями могло статися на південь від Дунаю, бо на північ були володіння Ярослава Осмомисла. (М. Грушевський: Історія України Руси, т. II, стор. 441 наст.; Istoria Românіei, Vol. II, Acad. RSR Bucuresti, 1962, pag. 110). А візантійський історик Іоан Кіннамос, наприклад, згадує, що імператор Мануїл Комнен змобілізував волохів із Добруджі (яка в той час була під його володінням) для воєнної випави на Угорщину — цебто волохи на південь від Дунаю.

Епізод з Андроніком Комненом відомий в українській історіографії. Відомо, що дочка перемиського князя Володаря Ростиславича була дружиною візантійського імператорського родича Олексія Комнена. Грушевський догадується, що Андронік Комнен міг бути сином Володарівни і дальшим кузеном Ярослава Осмомисла, до якого він втікав. Фактично його не переловлено, — як згадував Хоніятес, — він дістався на двір галицького князя, перебував там у почестях і після замирення із Мануїлом Комненом з парадою вернувся у Візантію, про що згадує Іпатієвський Літопис (М. Грушевський, цит. твір, 11, 442).

Щодо складу населення, у середньовіччі у просторах пізніших румунських князівств Молдавії і Волощини найбільший румунський історик А. Д. Ксенополь (1847-1920), визнавав, що „...рівнини прикарпатських просторів (цебто просторів між Карпатами, Дністром і Дунаєм) були заселені... слов'янами, скріпленими чимраз більше рутенським (цебто — українським) елементом". Але Ксенополь твердить, що це слов'янське населення зовсім абсорбував румунський етнічний елемент. (A.D. Xenopol: Istoria Românilor din Dacia Traiană (traducerea din limba franseză), Madrid, 1953, vol. I, 195).

Про присутність слов'янно-українського елементу у Молдавській державі у XVII і XVIII сторіччях говорять молдавські писані джерела. Так, наприклад, молдавський літописець Мірон Костін (1633-1691) твердив, що „цінути (округи) Чернівецький і Хотинський та половина Сучавського й Яського (мабуть басарабська його частина — І.Н.) є цілком руськими), очевидно — немосковськими!).

(Закінгення на стор. 4)

Ф. Любинецька

НЕДІЛЯ НА ДІБРОВІ

II

До мікрофону підходить середнього віку чоловік і заповідає програму: — Увага, увага! О годині 4-ій — розгра льотерії; о годині 5-ій — копаний м'яч „Черника", грають юніори зі своїми матерями; о годині 7-ій — коротка програма в їдальні „Полтава". Якщо хтось має якісь оголошення, прошу підійти до мікрофону.

Підходить суспільна діячка: — Хочу дати вам звідомлення, що ся діє в українській громаді? Попередньої п'ятниці був мітинґ етніків. Наші етнічні люди мали там бути, але не прийшли. Так не має бути. Ми всі є українські люди і всі ми там маємо бути. Ще буде один такий мітинґ за місяць, щоби всі прийшли...

Збоку репліка: „Як важко слухати таку скалічену українську мову?! — Адже ж у цілому світі з мікрофонів лунає літературна мова.

Увага, увага! Грачі на старт!

Дві літні жінки тягнуть за собою лежаки і прямують у лісок, що оточує спортову площу. Розташувались вигідно, вони ведуть таку розмову: — Що то тепер діється на світі? Жінки повдягали штани і удають мужчин. Де то хто видів, щоби баби грали футбол? А всьому винен той якийсь „вумен ліберейшен".

Грачі виходять на площу, публіка б'є браво. На одній брамці тяжкої ваги пані Х., на другій — худенький малий хлопчик. До одного із грачів підходить пан Н. — А ти, синку, добре утни м'ячем, щоб прямо полетів у брамку. — А, а, прошу пана, як він там буде, коли та пані така сєрока...—

Довкруги веселість і сміх...

Стежиною понад озеро проходжується в товаристві двох чоловіків молодий священик. — Я вперше в Детройті, приїхав відвідати своїх знайомих. Розказували мені про вашу Діброву, але ніколи її не бачив. Це дуже гарний зелений закуток ця ваша Діброва, ще й озеро. Їм назустріч іде пані з двома дівчатками:

— Ідіть, діти, привітайте отця —
— Слава Ісусу Христу!
— Ґод блес ю!

Обличчя матері поважніє:
— Прошу отця, мої діти говорять по-українському.

Мати з молоденькою дочкою йде стежиною поміж соснами:
— Не забарися, доню, довго на пляжі, бо ми скоро поїдемо додому.
— Донт ток юкрейнієн, — майже кричить дочка.

Мати оглядається на боки:
— Ві ар ґоінґ...

Увага! Увага! Починається музична програма в їдальні. Просимо заходити!

Перед самою їдальнею я зустрічаю свою знайому з Клівленду.
— Шукаю свого сина Марка, бо не знаю, коли він заплянував поворот?

— О, то ви шукаєте Марка Т.?-Це каже молоденька дівчина, що стоїть у черзі за тальоном на морозиво. Біля неї її товаришка . — Він грав відбиванку, а тепер відпочиває.

Товаришка виходить з черги і за хвилину приходить з Марком. От хто має найкращі інформації про хлопців!

Поволі сходяться мешканці Діброви і гості з Детройту до „Полтави", де вже зайняті всі місця при столах, а людей все більше і більше. Молодь сідає в одному кутку на долівці.

Починається програма. Виступають юні мандоліністи, потім сольо співи наших артисток з Детройту, а на закінчення програми адміністратор Діброви своїм милозвучним голосом починає пісню: „Де гори Карпати..." Обличчя присутніх поважніють. „Тебе, Рідний Краю, до болю кохаю..."

Раптом у голос соліста вриваються інші голоси. Спочатку несміло, але дедалі їх щораз більше. Співає сливе вся публіка.

При столі літераторів мовкнуть дискусії, а пан Володимир зідхає:

— Єх, там і Львів... А пані Марія додає: — І Київ.
— Лети в Чорногору, — лине пісня далі.

Священик, поет із Закарпаття, сидить задуманий. Але за хвилину і його пориває пісня. Він вже разом з нами усіма співає, адже ж так добре ще пам'ятає 1939 рік!

Патріярхальний діяч, спершись об стіну, втопив очі у вершок височенної сосни і знерухомів. Не торкайте його! Він мріє про своє рідне село, що розкинулось серед пагорбів. Він мріє про Україну.

Молодь мовчки здивовано поглядає на старших, вона не співає. В Америці молодь не співає, а Андрій завважує:
— Вони інші, як ми. Ми їх не розуміємо; не вміємо розуміти... Його товаришка Іра додає: „Вони мають свою ідею України, вони там довше чи коротше жили, а ми Україну знаємо зі слів, з книжок, а дехто ще з туристики...

* * *

Гасне над Дібровою сонце. Довгими рядами просуваються авта до виїздної брами. Ще тільки якісь діти бавляться м'ячем на парковій площі, чекаючи на батьків, які поспішно пакують авта. Ще в їдальні роблять розчислення з адміністратором Діброви члени управи „Рідної Школи".

А там вздовж спорожнілої вже спортової площі проходжуються, побравшись за руки, двоє молодих людей. Може вони обмінюються останніми словами перед від'їздом нарізно додому? Їх полонила романтика липневого вечора. Це ж молодість, молодість.

Кінець

У КАЛІФОРНІЇ, в повіті Санта Клара, де велика густота населення, у вівторок, 14-го липня, гелікоптери розсівали контроверсійну отруту проти комах, т. зв. „середземноморської мухи", що, як саранча, обпала овочеві сади цього головного постачальника свіжої садовини і городини на всю Америку. Проти повітряного розпорошування отрути проти комах виступало багато груп населення, уважаючи, що таке поборювання цього сільськогосподарського шкідника буде шкідливе для людей і домашніх тварин. Але перший день боротьби з комахами пройшов спокійно і мешканці зачеплених теренів навіть не відчули цього. Обприскування робилося вночі. Подібна боротьба з цими мухами продовжуватиметься скрізь по Каліфорнії, де цього буде потрібно.

В ПРОВІНЦІЇ Гайдарабад, Індія, почалися важкі й криваві сутички між мусулманами й визнавцями гіндуської релігії. Сутички ті мають трагічну традицію на індійському континенті, бо в них в минулому згинули сотні й тисячі людей. Цим разом поліції вдалося не допустити до масового кровопролиття. В зударах згинуло понад 10 людей а поліція арештувала, як подають поліційні джерела, коло700.

Управа Українського Народного Дому
у Виллимантик, Конн.

повідомляє, що
в суботу, 25-го липня 1981 року
відбудеться відзначення

25-ЛІТТЯ ПОСТАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

зі слідуючою програмою:

в годині 5:30 по пол. — **ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ**
в 8-ій год. веч. — **МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА**
в якій візьмуть участь:
„ГУМОРИСТИЧНИЙ АНСАМБЛЬ з ФІЛЯДЕЛЬФІЇ" під проводом п. РОМАНА ШВЕДА І ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ з Ню Йорку під керівництвом балет-майстра пані РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ
Год. 9-та веч. — **БАЛЬ**
при звуках оркестри „Темпо"
Квитки вступу в ціні 10.00 дол. від особи можна набувати в Українському Народному Домі.

Просимо все Українське Громадянство взяти численну участь.

Ще можна зголоситись на ПЛАСТОВИЙ МОРСЬКИЙ ТАБІР!

МОРСЬКИЙ ТАБІР — 1981

Час: **25-го липня до 8-го серпня 1981 року**
Місце: Stillwater Reservoir в горах Adirondacks
Для пластунок/ів у віці від 15 років
Оплата: **$180.00 + $10.00 (вписове)**

ІНФОРМАЦІЇ/ЗГОЛОШЕННЯ:

OLEH KOLODIY
29-54 143rd Street
Flushing, N.Y. 11354
(212) 353-2737
(914) 856-1844

або

HILARY CHOLHAN
8029 Shore Road
Brooklyn, N.Y. 11209
(212) 833-8928

Канцелярія
Д-ра Василя Саляка
буде закрита
на час вакацій
від 1-го до 23-го серпня
1981 року.

Вже появилася в гарному перевиданні

„ВЕЛИКА ГРА"

Начального Пластуна
ЮРІЯ СТАРОСОЛЬСЬКОГО

Багато людей своєю жертвенністю спричинилися до появи цієї книжки і цим особам з вдячністю складаємо

ЩИРУ ПОДЯКУ.

Жертвували:

по 40.00 дол. — п-во Борецькі, п-во Гайдарі, п-во І. Ґавдяки, п-во К. Варварові, п-во О. і С. Кравці, п-во І. і Х. Кебузинські, п-во С. і Г. Максимюки, д-р Я. і Х. Оришкевичі, п-во Н. і В. Пилипці, п-во Ю. і О. Раковські, п-во І. і У. Сосі, п-во В. і Г. Забіяки, п-во І. і І. Шморгуни, п-во Р. і І. Прістери;
по 35.00 дол. — п. Юрій Подоляк зі сином, п-во Д. Корбутяки;
по 30.00 дол. — п-во В. і Г. Біровці;
по 25.00 дол. — п. Михайло Бохно, п-а Аня Гайдар, п-і Аня Гаврилюк, п-а Оксана Городецька, п-і Слава Францужeнко, п-і Оксана Вікул-Воронін, п-і Теодозія Кічоровська, п. Петро Круль, п-і Ніна Криворук, п. Данипо Кінг, п-і Оксана Лев, п-і Юлія Ломацька, п-і Люда Мирфі, П-а Аня Старосольська, п. Євген Яросевич, п. Богдан Балка, п. Омелян Дерій, п. Аскольд Борецький, п. Юрій Філіпов;
по 20.00 дол. — п-і Орися Новосівська, п-і Міля Процінська, п-во М. і Г. Раковські;
по 10.00 дол. — п-і С. Дячок, п-і М. Дубровська, п-і В. Захвалинська, п-во Б. і О. Козаки, п. І. Малиновський, п. А. Мостович, п-а С. Наконечна, п-і М. Остапенко, п-і Є. Шарко, п-і І. Калиневич.

•

Замість квітів на могилу
бл. п. СТЕПАНА ЧАЙКОВСЬКОГО
зложили:

по 25.00 дол. — Наталка Коропецька і Плем'я Пластунок „Перші Стежі";
по 15.00 дол. — Терешка Бень;
по 10.00 дол. — Рута Галібей і Неля Сохан.

•

Книжку в ціні $3.50 можна набути, надсилаючи замовлення на адресу:

М. В. Koropeckyj
1604 Forest Park Ave., Baltimore, Md. 21207
та у Пластових Станицях.

Рада Директорів...

(Продовження зі стор. 2)

над Інститутом, висловлювалися з різними пропозиціями: В. Назаревич, проводячи паралелю поміж УІА і Фундацією Костюшка, діяльність якої є йому знайома; інж. О. Балабан і Й. Лисогір. Їм вияснив адвокат В. Рудь справу з фахового боку, що ще нема підстав ані на „чорні окуляри", ані на „рожевий оптимізм", бо децизія міської податкової Ради може бути двояка, „за нас" або „проти нас", і тут є 50 на 50 відсотків можливости.

Всіх журить борг у висоті 43 тисячі за два роки податку, але В. Назаревич сказав, що треба було справу з самого початку вести за звільнення, а то витрачено було дорогий час. Тепер все робиться, що в людських силах можливо, щоб Інститут врятувати від несправедливого податку, бо УІА ніколи не був „прибутковою інституцією".

Звіт голови Мистецької комісії мистця Петра Андрусева був цікавий і емоційний. Це якраз ця референтура робила у своїй ділянці чимало для здійснення цілей УІА — бути українською культурною амбасадою в західньому світі і тим „вікном у світ", про який вже довгі роки говорить Рада Директорів, спонзоруючи влаштовування численних виставок образотворчого мистецтва — своїх і чужих. Емоційним був звіт маестра тому, що він не має належної підтримки від молодших членів комісії, яку він очолює, а йому самому через вік і далеку віддаль від Ню Йорку все тяжче й тяжче нести на своїх плечах більшість праці.

П. Андрусів також згадав про зовсім молодих мистців, які не є членами УІА, бо щойно ставлять у своїй професії перші кроки і ще не забезпечені матеріяльно, що їм повинен піти назустріч Інститут відповідним приміщенням — студією для їхньої творчої праці. Таких молодих малярів і скульпторів біля 20 осіб.

Керівник зборів В. Назаревич звернув увагу учасників обговорення звіту П. Андрусева, що ця нарада властиво має концентруватися на праці Комісії громадських зв'язків, а справі мистецтва буде присвячено ще більше уваги згодом.

Тут виступив інж. О. Балабан, який працює в УІА мабуть від самого початку, і висловив своє незадоволення наголошуванням постійно „нового вітру" в Інституті. Він уважає всю минулу пророблену працю за дуже важливу, корисну і повну. Тож нема, мовляв, щось розпочинати наново, бо хосенна праця весь час тут велася. Її лише треба продовжувати. Вона була розпочата понад три десятки років тому. Він теж не згоджувався з тим, що Інститут є „сплячий гігант": УІА діяв і діє.

Далі звітував д-р Степан Ворох, який приєднався до зборів на дві години пізніше, бо був перешкоджений, про працю Комісії членства. Переведено ним від останнього засідання Ради аж п'ять зборів, два в Ню Йорку і три в Ню Джерзі.

Він вислав десятки листів до колег-лікарів із закликом приєднуватися до Інституту. Охопив він листуванням багато міст в Америці, щоб скрізь творити ядра Інституту. Його комісія вже має список потенціяльних 200 членів і далі шукає нових. І як запорука успіху, в який він неухильно вірить, він за три тижні приєднав 26 нових членів, список яких дав на затвердження Раді Директорів. Двадцять дальших членів є вже в стадії оформлення.

На цьому місці почулися уваги давніх керівників УІА, що Інститут — це ексклюзивна інституція і повинна дуже пересівати аплікантів, бо УІА не повинна приймати будь-кого, хто тільки забажає. На це д-р С. Ворох заявив, що рекомендації цим кандидатам давало завжди двоє членів Дирекції.

Справа самого тексту аплікації для нових членів також потребує модифікації, бо деякі запити насторожують проспектів. У дискусії про техніку приймання повних членів, частинних членів і „приятелів" велися жваві розмови, в яких брали участь: інж. Назаревич, інж. Балабан, д-р Ворох, д-р Сочинський і проф. Самійленко. Це обговорення було важливе тим, що вияснило заплутані справи зі статусом, як трактувати тих, що не вплатять цілої членської вкладки. Всі погодились врешті на тому, що такі „неповні" члени УІА не матимуть виборчого голосу, отже не зможуть „відібрати" Інституту в повних членів, а працювати для добра інституції буде кому.

Найбільше ясности в це питання вніс Олександер Тишовницький, знавець справи членства, сам фахівець-соціолог. Він говорив про обов'язки і привілеї різного роду членства і був дуже здивований, що замість ентузіястичного відгуку на збільшення членства є скептичні до цього застереження в декого з членів Ради. Нові члени внесуть нове життя в організацію, а це на часі. Також дивувало його і інж. Назаревича те, що дехто не знає, як можна буде використати працю в УІА цих нових молодих членів.

Розмову на тему членства завершив Т. Джус зауваженням, що до загальних зборів УІА в жовтні ц.р. залишилося лиш кілька місяців, і що вони вирішать статус тих молодих „асоційованих" членів з неповною членською вкладкою. В жовтні можна буде ввести зміни в статуті. А до того часу добре, що нові члени є в УІА і добре, що вони прибувають. Їх до цього слід всіляко заохочувати.

Також нема підстав для тривоги щодо якости цього нового членства, бо їх усіх „перефільтровують" дві інстанції — Екзекутивна комісія і Комісія членства. Далі було по цій лінії ухвалино, що діяти з новим членством. На голосуванні всі були „за", один стримався.

Докладно інформував про переговори представників УІА з Українським Музеєм інж. В. Назаревич. Конструктивний для обох сторін обмін думками і поглядами відбувся, але тим часом нема підстав для великого оптимізму, бо Український Музей поставив до УІА зависокі вимоги. УМ потребує весь будинок, а для праці Інституту була б лише одна кімната, а це для УІА несприйнятливе. Вся ситуація з злиттям обох інституцій є більш складною, ніж здається. Перебудови приміщень, пристосування будинку до потреб Музею були б неймовірно високі і коштовні.

В основу влаштування УІА майже сорок років тому, до речі, не лягло музейництво чи архіварство, а життя і діяльність живих людей. Інститут має куди ширші завдання за Музей, нехай не тільки етнографічний, а й загальний; тож УІА не може все підпорядковувати музейництву, що є лише однією галуззю багатогранної культури нашого народу. Робота УІА має бути і інша і більша ніж сама етнографія, чи самі образотворчі ґалерії. Вона повинна включати ці ділянки в себе як мозаїку, як окремі частинки, з яких складається одне ціле. Не може УІА поза культурним процесом залишити музичних і вокальних вечорів, наукових і популярних відчитів, ані хоча б товариського життя, чи зустрічів з політичними цілями. Інститут має робити „свою" роботу, а Музей „свою". — так приблизно міркували зібрані.

На закінчення було ухвалено пересунути на пізніше доклад О. Тишовницького на тему „Цілі і напрямні УІА", до якої він фахово підготувався, підібравши багатий ілюстративний матеріял, прозірки тощо. Тут дехто висловив думку, що було б непогано з цього докладу розпочати наради, бо виразно виходило з багатомовности деяких дискутантів, що вони через свою неприсутність на попередніх нарадах Ради Директорів не були як слід знайомі з найновішим розвитком подій на терені УІА і тому продовжили непотрібно час тривання зборів.

Також було б добре, щоб всі, хто любить голоситися до слова, прочитували уважно „Листок новин УІА", який видається для членства і який про всі ці справи широко членство інформує; тоді б можна було вжити час нарад більш ефективно.

Роля преси також чимала тут, — висловлювалися присутні, — наявність інформативних статтей з добрим фактажем. Слід їх мати більше. — На цих побажаннях закінчено наради з тим, що наступні наради Ради Директорів відбудуться замість у третю п'ятницю липня, що припадало б на 17 -те, через вакації — на 28-ме серпня.

За цей час буде відомо про рішення податкової Ради міста Ню Йорк і тоді, враховуючи таку чи іншу дійсність, Інститут відповідно поведе свою працю.

Ключі спадковости

Професор Богдан Бакай

Людина віддавна зауважувала одну із основних властивостей живих організмів—спадковість, що проявляється у збереженні нащадками головних ознак зовнішніх та внутрішніх особливостей батьків.

Генетика—наука про спадковість, назва якої походить від грецького слова „генос" (рід, народження), протягом тривалого часу перебувала у стані припущень -гіпотез, раптом стала ділянкою надзвичайного поступу й відкриттів, які несуть далекосяжні зміни у різні галузі науки. Нові відкриття уможливили не лише розрізнення генів клітин організму, вивчення їх індивідуальних функцій, але й шляхом схрещень й прищеплень генів, міняти й творити нові види життя.

Біологі й біохеміки—донедавна „бідні пасинки" науки—здобувають подив й признання своїми несподіваними відкриттями безпосереднього доступу до таємниць природи із багатообіцяючими можливостями лікування ряду спадкових, вірусових та пістрякових недуг.

26-го квітня цього року у синдикованому журналі „Парейд" поміщено статтю „Коли вимагається чуда" (When it takes a miracle),присвячену успішним дослідам спадкових недуг у лябораторіях медичного факультету Каліфорнійського університету в Сен Дієго, де серед визначних вчених стоїть ім'я українця-д-ра Богдана Бакая, професора цього університету. Проф. Богдан Бакай керує відділом біохемічної генетики у цьому світової слави центрі дослідів спадкових недуг.

Свою науково-дослідницьку діяльность проф. Б.Бокай розпочав 32 роки тому в Інституті Пістряка у Фокс Чейсі, Філядельфія, звідкіля перейшов на керівну й дослідницьку працю медичної школи в Маямі на Флориді. Крім наукової праці, він активно включається разом із своєю грецького походження дружиною Франсіс та донечками Катериною і Сінтією у громадське й церковне життя місцевих українців.

У 1969 році новозаснована медична школа Каліфорнійського університету в Ла Гоя, біля Сан Дієго, пропонує йому позицію професора й дослідника відділу біохемічної генетики, яку він із деякими ваганнями (залишення гарної громади й вічно теплого моря) приймає і переїжджає до Каліфорнії. Період перебування в університеті Каліфорнії виявився найбільш продуктивним й „коронним" у його науковій діяльності. Особливі технологічні удогіднення й співпраця із визначними дослідниками створюють сприятливі умови для його наукової чинности.

Поминаючи активну дослідницьку та лекторську діяльність, проф. Бакай пише ряд науково-дослідницьких праць (яких нараховується до 70), постійно приймає участь у конференціях науковців у різних країнах світу, дає гостинні виклади в університетах Лондону, Гайдельберґу, Геттінгену, Констанци, Берну, Тель Авіву та інших міст.

У 1978 році проф. Бакай зорганізовує і переводить з'їздом біля 2,200 науковців різних країн у Сан Дієго, які обмінювалися дослідами й досвідом лікування й детекції пістряка. Цікавим його спомином є зустріч із п'ятьма совєтськими науковцями на чолі з головою Академії Наук д-ром Ждановим, мати якого виявилась українкою. За успішне переведення цієї конференції Американська Асоціяція Дослідників Пістряка нагородила проф. Бакая грамотою вдячности. Минулого літа разом із своєю дружиною він відбув наукову й туристичну подорож до Швайцарії, зупинившись у домі міністра освіти цієї країни д-ра Гюго Аббе, як його особистий гість.

Продовжуючи подорож, вони відвідують батьківщину предків Франсіс Бакай—Грецію, де знаходять надзвичайно теплу зустріч від досі незнаних членів родини, захоплюються краєвидами й пам'ятниками старовини. Великий аматор фотографії він охоче демонструє своїм приятелям прозірки із своїх відвидин різних країн.

У його університетській лябораторії набуває знання багато молодих майбутніх науковців та кандидатів-докторантів, які опрацьовують під керівництвом свого професора власні дисертації. Чимало вдячних листів одержує він із різних частин світу від колишніх студентів.

У сучасну пору наш земляк-науковець успішно випрацював методу розпізнання й дослідів генетичної хвороби т.зв. „Леш Найтен синдром"—важкої спадкової недуги фізичного й умового недорозвинення. Аналізою клітин волосся матері він уможливив встановлення носіїв, генів цієї хвороби, запобігаючи народженню нещасливих спадкоємців.

Проф. Богдан Бакай передбачає великі потенції сучасної біохемії у боротьбі із різними хворобами. Спричинившись до відкриттів, які „вимагають чуда", він свідомий труднощів та викликів, що стоять перед наукою і чекають на нові „чуда" у вивченні таємниць природи.

Українська громада Сан Дієго горда мати серед своїх членів талановитого й славного науковця, який належить до багатьох авторитетних установ включно із нашим Українським Народним Союзом. Бажаємо професорові нових „чудес".

О.Куленко

КРАЙОВА федерація охорони дикої природи домагається уступлення з посту секретаря внутрішніх справ Джеймса Г. Ватта за те, що він „працює над тим, щоб підірвати або обійти багато з наших найбільш підставових законів охорони довкілля". Ця Федерація є найвпливовішою екологічною групою в ЗСА — вона має 4 і пів мільйона членів — і здається найбільш консервативною. Федерація вийшла з таким проханням до президента Реґена на підставі досліджень багатьох потягнень цього члена кабінету. Федерація, між іншим, голосувала за Президента в останніх виборах у відношенні 2 до 1

УРЯД ПАКІСТАНУ запросив індуського амбасадора на офіційну розмову й поставив вимогу, щоб цей вияснив вістки, які від якогось часу появляються в індуській пресі. Не зважаючи на офіційні заперечення з боку пакістанського уряду, преса в Індії поширює інформації про скупчування пакістанських військ на індійському кордоні.

КУБИНСЬКІ інформаційні чинники повідомили, що кубинській поліції удалося схопити групу кубинських терористів, які прибули на терен острова з метою виконувати різні протирежимні завдання, а між ними — плянувати вбивство прем'єра Куби Фіделя Кастро. Кубинські офіційні чинники подали, що терористи належали до груп, які перебувають на терені ЗСА, де вони відбувають вишкіл і приготовляють того роду акції. Умберто Альварадо з Маямі, лідер кубинської національної революційної групи Альфа 66, яка має свою централю в Ню Йорку і діє підпільно, потвердив, що керівництво тієї групи вислало перший бойовий відділ на терен Куби, а інші підготовляє. Висилка дальших відділів матиме місце, як тільки люди будуть вишколені й буде потреба в цьому.

Альварадо подав, що відправка людей на Кубу відбувається з різних пунктів поза ЗСА та що його група буде цього й у майбутньому перестерігати, бо остаточна заправа і вирядження людей з інших середньоамериканських країн вигідніші, безпечніші й дешевші.

У списку жертводавців, замість квітів на могилу
бл. п. Дарії Комаринської
пропущено прізвище
НАДІЯ І МИРОСЛАВ ШМІҐЛІ $25.00

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 14-го липня 1981 р. в Едмонтоні, Канада, відійшов у Вічність

бл. п. д-р мед.
ВОЛОДИМИР БРИК
на 77-му році життя.

В глибокому смутку:
родина — БРИКІВ у Бразилії
родина — ЛАЗАРУКІВ в Канаді
родина — КОРОЛІВ в ЗСА
родини — ЦВІЛІВ, ГУРІВ, ГОЛЮКІВ І БАЧИНСЬКИХ

•

Час і порядок похоронів буде поданий в черговому оголошенні.

Ділимося сумною вісткою,
що 14-го липня 1981 р. у Віндгемі, Н. Й.
помер на 91-му році життя,
наш Найдорожчий
БАТЬКО І ВУЙКО

бл. п.
ГАВРИЇЛ ВОВК

народжений в Гаях коло Львова в Україні.

У глибокому смутку:
донька — ЗОНЯ
сестрінка — СОФІЯ ҐОТЬ
Ближча і дальша Родина в Україні й Америці

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в похоронному заведенні Decker у Віндгемі, Н. Й.
ПАНАХИДА — год. 7:30 веч., в середу, 15-го липня 1981 р.
В четвер, 16-го липня 1981 р., о год. 9-ій ранку, Тіло Покійного буде перевезене до церкви св. Ів. Хрестителя в Гантері, а опісля на цвинтар в Elka Park.

В ТРЕТЮ
БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ
невіджалуваної
смерти
нашого
Найдорожчого
Одинокого
СИНА І БРАТА

бл. п.
МАРКА ЛЮБОМИРА ГЕВРИКА

який загинув трагічно в автомобілевому випадку 19-го липня 1978 р. в Монтреалі, Канада, як нев'янучий вінок на Його могилу складаємо 25.00 долярів на ПРЕСФОНД „СВОБОДИ".

Мама — СТЕФАНІЯ
Тато — ІВАН
Сестри — ЛІДІЯ І МАРІЯ з чоловіком ЛЕВОМ ЧИРОВСЬКИМ та сином МАРКОМ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ
бл. п. д-ра
МИКОЛИ КУЗЬМОВИЧА
відбудеться
в дні 19-го липня 1981 року
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві св. Родини у Вест Айсліп, Н. Й.

Друзів і Знайомих просимо згадати Покійного в цей день добрим словом і молитвою.

ОЛЬГА — дружина
ДІТИ І ВНУКИ

МАЙЖЕ СОРОК РОКІВ після інтернування американських японців зі західньої частини ЗСА у лютому 1942 року та запроторення їх до, як їх назвали демократичні сенатори Деніел К. Інує і Спарк М. Матсунаґа, „американського типу концентраційних таборів", почалося переслухування у цій справі урядовою комісією. Якщо ця дев'ятичленна комісія, створена Конгресом у минулому році, прийде до висновку, що це запроторення було несправедливим, вона рекомендуватиме евентуально компенсацію для постраждалих. У першому з ряду заплянованих переслухувань, що почалося 15-го липня цього року, давали свідчення сенатори і урядові чинники та колишній суддя Найвищого Суду Ейб Фортас, який під час Другої світової війни був підсекретарем у державному Департаменті внутрішніх справ.

Українські студії при Іллинойському університеті

Чуємо все тільки про Гарвард у зв'язку з українознавчими студіями при американському університеті. В Гарварді, безперечно, вишколюють спеціялістів україністики, якими наша громада пишається.

У Чікаґо при Іллинойському університеті також існує програма україністики — це форум, де студенти мають нагоду отримати підставове знання в українських мові і культурі. Програма українських студій підтримана і до великої міри спонзорована стейтом Іллиної. Ясно, треба українській громаді використати цю нагоду. При університеті студенти можуть вписатися на курси україністики — літератури, мови і культури — і доповнити кредити, які зараховуються до закінчення студій при кожнім факультеті.

У п'ятницю, 12-го червня, в приміщенні гостинного Українського Інституту Модерного Мистецтва, відбувся інформативний вечір про українські студії в Іллиной. Цю зустріч з громадянством спонзорував Комітет Сприяння Українських Студій в Іллиной. Зустріч в цей час була конечна через наглу потребу студентів на курсах. Хоч програма існує і спонзорство стейту приобіцяне, треба собі здати справу, що без студентів програма, очевидно, не може існувати.

Хоч і при малій кількости публіки вечір відбувся успішно. Програма була цікава. У вступному слові інж. Ігор Вислоцький, довголітній голова комітету, з'ясував адміністративний стан програми і пояснив, що запрошено на цей вечір двох професорів із українського відділу (проф. Богдан Рубчак і проф. Марта Кухар), а також голову департаменту славістики (проф. Ніколай Морацевіч), щоб громада мала нагоду з ними ближче запізнатися і мала нагоду від них почути про українські студії при універитеті. Проф. Б. Рубчак цікаво і дотепно вияснив ролю студії україністики в житті українського студента по закінченні матури українознавства. Проф. М. Кухар, молода наукова сила, виголосила головну доповідь на тему „Українська Наукоа думка в діяспорі", а проф. Н. Моравцевіч, серб по національності, апелював до українців, щоб підтримали свою програму при університеті і вияснив, що без громадської підтримки стейт Іллиной не зможе зобов'язатися на довгу мету.

На кінець програми висвітлено фільмовий монтаж прозірок, підготовлений режисером Юрієм Миськівом. Півгодинна звукова програма вияснила потреби відділу україністика і показала на професійному рівні ролю етнічних студій при університеті, поміщеному у великому американському місті — „калейдоскопі" різних національностей. Комітет висвітлюватиме цю фільмову прогрму ще і восени в школах українознавства і організаціях, з наміром зацікавити молодих студентів і зрушити їх батьків і нашу громаду до моральної і матеріяльної підтримки. Не пропустім цієї можливости спонзорувати українську програму при державному університеті, де студенти мають нагоду набрати добру підставу україністики.

М.Ф.

Конкурс українських гимнів та церковної музики

Українська Католицька Церква св. архистратига Михаїла в Балтиморі, Мд., та Комітет балтиморської округи для святкування 1000-річчя хрищення України проголосили конкурс на українські гимни церковної музики та пісень з нагоди 1000-ліття християнства в Україні. Отець Іван Дорнич парох церкви св. Михайла і голова Комітету святкувань хрищення Руси-України в Балтиморі подав, що зацікавлені композитори та поети повинні надсилати свої твори на його адресу до першого вересня 1981 року.

Найкращий твір композицією, словами та виконанням одержить нагороду в суммі 1,000 долярів, друге місце—500 дол., а дальших чотири—по 100 дол. Нагороди будуть проголошені на бенкеті, напередодні святкувань. Концерт та літургійні відправи будуть відправлені в катедральному соборі латинського обряду Марії Цариці Нашої в Балтиморі. Сподіваються присутности всіх українських Владик. Місцеві єпископи латинського обряду запрошені до співучасти.

Український нарід офіційно приняв християнство за панування князя Володимира Великого в 988 році, однак, існують докази на те, що християнство існувало та розвивалося в різних околицях України-Руси двісті-триста років раніше. Лемківщина прийняла християнство від слов'янських апостолів свв. Кирила і Методія ще в 864 році.

Українські християни святкуватимуть 1000-ліття офіційно в 1988 році. Отець Дорнич пояснив, що він хотів би приготовити своїх людей до цих святкувань щорічними релігійними відновленнями та культурознавчими фестивалями. Далі він сказав, що йому потрібно сім років, щоб це довершити.

ПРАВИЛА КОНКУРСУ

Одна особа або група може прислати пісню. Композиція мусить бути ориґінальна, із новою поезією і музикою, з релігійними тематикою і мотивами. Пісня має мати щонайменше три стрічки, а не більше ніж сім стрічок.

Вибрані пісні будуть частиною Тисячолітнього концерту, який відбудеться в катедрі Марії-Цариці Нашої в Балтиморі, Мериленд, 4-го жовтня 1981 року. Спізнені конкурсові матеріяли можуть бути використані на другому концерті у 1982 році.

Композитори або групи (як, наприклад, хори), які подають на розгляд пісню на конкурс, будуть забов'язані відспівати цю пісню під час концерту або підшукати когось, хто б її відспівав (наприклад, мішаний церковний хор св. Михайла).

50 точок уділяються за музику, 25 точок за поезію і 25 за виконання.

Всі пісні мають бути написані по-українськи і по-англійськи, але виконання під час концерту має бути в одній мові.

Два судді будуть із церкви св. Михайла, два — з вашінґтонсько-балтиморського району, а три судді будуть із інших місцевостей. Всі будуть познайомлені з українською релігійною музикою і традицією.

ВИНАГОРОДИ: перша— 1,000 амер. дол; друга—500 амер. дол.; третя—250 амер. дол.

За ближчими інформаціями та докладними правилами конкурсу, слід писати на адресу української католицької церкви св. архистратига Михаїла:

St. Michael's Ukrainian Catholic Church, 524 S. Wolfe Street, Baltimore, MD 21231.

ВИСТАВКА СТЕПАНІЇ БЕРНАДИН

Вайлдвуд Крест, Н. Дж.— Відкриття мистецької виставки Степанії Бернадин відбудеться в неділю, 19-го липня ц.р., о год. 7-ій вечора (по Службі Божій) у власній ґалерії при 104 Е. Астер ровд у Вайлдвуд Крест, Н. Дж. (відпочинковий ресорт). Виставку можна буде оглянути кожного вечора після відкриття.

Румунські...

(Продовження зі стор. 2)

(Miron Costin: Opisanie ziemi Moldavskiej i multanskiej in: „Cronicale Romaniei seu letopisetele Moldaviei si Valahiei", Editia M. Cogălniceanu Vol. III, Bucuresti, 1874, pag. 518). А молдавський історик і господар Дімітрій Кантемір (1673-1723) у своєму „Описі Молдавії" зазначив, що „правдивих хліборобів молдаван зовсім немає. Ті, що їх знаходимо, вони походять від руських або семигородців, яких ми звикли називати угорцями" (Demitrie Cantemir: Descrierea Moldovei. Bucuresti: „Editnra tineretului", 1967, pag. 199).

Твердження Ксенополя про цілковиту асиміляцію слов'янського елементу в периферійних областях північно-східньої Молдавії нова історія на базі реальної дійсности заперечила. Північна Буковина і північна і південна Басарабія до наших днів затримала тут компактні маси населення, яке ідентифікує себе приналежними до українського народу. Такий стан виказує етнографічний склад населення в урядових переписах у цих просторах. Цього не можуть заперечити наші румунські сусіди, та і ми не заперечуємо присутности румунів там, де переписи це виказують. Але ми живемо в добі права самовизначення народів, і українці мають право вимагати здійснення цього права на території, де вони живуть у більшості компактними поселеннями. Очевидно й румуни мають таке саме право. Але вони не сміють на основі фальшивих тверджень маскувати свої претенсії на етнографічно чужі території, покликаючись на історичне право, яке в добу самовизначення має тільки музейну вартість.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ БАЛАК, членка УНС Відд. 441 ім. Тараса Шевченка в Тандер Бей, Онт. Канада, померла 17-го травня 1981 р. на 62-му р. життя. Нар. 1919 р. в Манітобі, Канада; членкою УНС стала у 1961 р. Залишила у смутку чоловіка Гарі, сина Роберта, маму Наталію і батька Гната та брата Івана і сестру Анну. Похорон відбувся 21-го травня 1981 р. на цвинтарі св. Андрія в Тандер Бей, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!
Д. Заневич, секр.

РОЗАЛІЯ КОСТЮК, членка УНС Відд. 85 св. Михаїла в Гейзлетон, Па., померла 15 червня 1981 р. на 84-му р. життя. Нар. 1893 р. в Україні; членкою УНС стала у 1918 р. Залишила у смутку п'ять дочок: Марію, Гелену, Магдалину, Катерину і Роземарію, та двох синів: Реймонда і Гералда. Похорон відбувся 18-го червня 1981 р. на цвинтарі св. Михаїла в Гейзлетон, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гарріст Панко, секр.

СТЕПАН КУРНЯВКА, член УНС Відд. 219 ім. М. Грушевського в Нюарку, помер 7-го червня 1981 р. на 68-му р. життя. Нар. 1913 р. в Підгородище, пов. Бібрка, Зах. Україна; членом УНС став у 1970 р. Залишив у смутку дружину Катерину, синів Ігоря, Стефана і Володимира, доньку Анну, 5 внуків, брата Дмитра, сестри — Катерину й Марію та ближчу і дальшу родину в Україні і в Канаді. Похорон відбувся 10-го червня 1981 р. на цвинтарі св. Духа в Гамптонбургу, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Мері Юров, секр.

ОЛЕКСА НАДЗІКЕВИЧ, член УНС Відд. 106 св. Николая в Чікаго, Ілл., помер 2-го червня 1981 р. на 79-му р. життя. Нар. 1902 р. в Зах. Україні; членом УНС став у 1951 р. Залишив у смутку дружину Татіянну, дочку Надію та 4 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Николая в Парк Ридж, Чікаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа